

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Затверджую

Голова Приймальної комісії
Ректор

Анатолій МЕЛЬНИЧЕНКО

28.03.2025р.
дата

Факультет соціології і права

нова назва факультету навчально-наукового інституту

**ПРОГРАМА
фахового іспиту**

для вступу на освітньо-наукову програму підготовки магістра
«Європейські студії»

за спеціальностями В9 Історія та археологія та В10 Філософія

Програму ухвалено:

Вченою Радою факультету соціології і права

Протокол № 9 від 28 березня 2025 р.

Голова Вченої Ради

Олена АКИМОВА

ВСТУП

Програма фахового іспиту визначає форму організації, зміст та особливості проведення вступного фахового іспиту на освітньо-наукову програму підготовки магістра «Європейські студії» за спеціальностями В9 Історія та археологія та В10 Філософія.

Метою програми фахового іспиту для вступу на освітньо-наукову програму підготовки магістра «Європейські студії» за спеціальностями В9 Історія та археологія та В10 Філософія є перевірка набуття вступником компетентностей та результатів навчання, що визначені стандартами вищої освіти за спеціальностями 032 Історія та археологія та 033 Філософія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

1. ОСНОВНИЙ ВИКЛАД

1.2. Перелік тем, які виносяться на фаховий іспит

Повний перелік тем, які виносяться на вступний фаховий іспит для вступу за освітньо-наукову програмою (ОНП) «Європейські студії» підготовки магістрів спеціальностей В9 Історія та археологія та В10 Філософія.

Блок 1

Розділ 1. Стародавня історія України

Тема 1.1. Кам'яна доба на території сучасної України.

Тема 1.2. Мідна та бронзова доба на території сучасної України.

Тема 1.3. Залізна доба на території сучасної України. Кімерійці, скіфи та сармати.

Тема 1.4. Давньогрецькі колонії Північного Причорномор'я.

Розділ 2. Середньовічна історія України

Тема 2.1. Східнослов'янські племена в часи раннього середньовіччя.

Тема 2.2. Київська Русь: утворення та становлення, розквіт та занепад.

Тема 2.3. Галицько-Волинське князівство.

Тема 2.4. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Королівства Польського.

Розділ 3. Нова історія України

Тема 3.1. Люблінська унія. Українські землі у складі Речі Посполитої.

Тема 3.2. Виникнення козацтва та заснування Запорозької Січі.

Тема 3.3. Хмельниччина: причини, перебіг та результати.

Тема 3.4. Гетьманщина: заснування, політичний розвиток, скасування автономії.

Тема 3.5. Кримське ханство. Кримські татари.

Тема 3.6. Українські землі у складі Російської імперії.

Тема 3.7. Українські землі у складі Австрійської імперії (Австро-Угорщини).

Тема 3.8. Українське національне відродження в XIX ст.

Розділ 4. Новітня історія України

Тема 4.1. Україна в Першій світовій війні. Політика Антанти та Центральних

держав щодо українського питання.

Тема 4.2. Українська Народна Республіка за часів Центральної Ради.

Тема 4.3. Українська Держава за часів Павла Скоропадського.

Тема 4.4. Західноукраїнська Народна Республіка.

Тема 4.5. Війни радянської Росії проти Української Народної Республіки (1917-1921).

Тема 4.6. УСРР/УРСР в міжвоєнний період: нова економічна політика, коренізація, колективізація, індустріалізація, Голодомор (1932-1933), політичні репресії.

Тема 4.7. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період.

Тема 4.8. Україна в роки Другої світової війни (1939-1945).

Тема 4.9. Суспільно-політичне життя та соціально-економічний розвиток УРСР (1945-1991).

Тема 4.10. Проголошення незалежності України (1991). Україна в часи незалежності.

Блок 2

Розділ 1. Стародавня історія Європи

Тема 1.1. Кам'яна доба на території сучасної Європи.

Тема 1.2. Мінойська та Мікенська цивілізації.

Тема 1.3. Стародавня Греція: Архаїчна Греція, Класична Греція, Елліністична Греція.

Тема 1.4. Стародавній Рим: Римське царство, Римська республіка, Римська імперія.

Тема 1.5 Велике переселення народів. Варварські королівства.

Розділ 2. Середньовічна історія Європи

Тема 2.1. Франкська держава

Тема 2.2. Англосаксонські королівства. Норманське завоювання Англії.

Тема 2.3. Столітня війна: передумови, основні етапи, результати.

Тема 2.4. Реконкіста й створення Іспанського королівства.

Розділ 3. Нова історія Європа

Тема 3.1. Реформація та Контрреформація в Європі.

Тема 3.2. Релігійні війни у Франції.

Тема 3.2. Становлення й утвердження абсолютної монархії у Франції.

Тема 3.3. Промислова революція в Європі.

Тема 3.4. Французька революція кінця XVIII ст. Наполеонівські війни. Імперія Наполеона Бонапарта.

Тема 3.5. Об'єднання Німеччини. Отто фон Бісмарк.

Тема 3.6. Об'єднання Італії. Джузеппе Гарібальді.

Тема 3.7. Англійська революція XVII ст.

Тема 3.8. Нідерландська революція.

Тема 3.8. Тридцятилітня війна 1618-1648 рр. Вестфальський мир 1648 р.

Розділ 4. Новітня історія Європи

- Тема 4.1. Перша світова війна (1914-1918): причини, перебіг, результати.
- Тема 4.2. Паризька мирна конференція (1919-1920). Версальський договір (1919).
- Тема 4.3. Тоталітарні режими у країнах Європи в міжвоєнний період.
- Тема 4.4. Друга світова війна (1939-1945): причини, перебіг та наслідки.
- Тема 4.5. Європа в умовах Холодної війни. Створення НАТО та ОВД.
- Тема 4.6. Німецька проблема в часи Холодної війни. Поділ Німеччини. Берлінські кризи. Берлінська стіна. Возз'єднання Німеччини.
- Тема 4.7. Франція за часів президенства Шарля де Голля.
- Тема 4.8. Велика Британія за часів прем'єрства Маргарет Тетчер.
- Тема 4.9. Розпад Югославії. Югославські війни.
- Тема 4.10. Європейська інтеграція. Європейський Союз (ЄС).

Блок 3

Розділ 1. Вступ до філософії. Сутність філософії та її роль у суспільстві

- Тема 1.1. Філософія, її предмет, структура та роль у формуванні Європейської культури.
- Тема 1.2. Філософія як теоретична основа світогляду, коло її проблем і роль в суспільстві.
- Тема 1.3. Передумови виникнення філософського та наукового знання.
- Тема 1.4. Руйнування міфологічного світогляду. Зародження теоретичного пізнання.

Розділ 2. Філософське розуміння світу

- Тема 2.1. Філософія і наука. Філософія як методологія наукового пізнання і джерело розвитку наук.
- Тема 2.2. Поняття методу та методології пізнання. Класифікація пізнавальних методів.
- Тема 2.3. Вчення про істину, її основні характеристики. Теорії істини.

Розділ 3. Філософія і суспільство

- Тема 3.1. Філософське осмислення соціального буття. Проблема побудови теоретичної моделі суспільства. Суспільство як система.
- Тема 3.2. Філософія історії. Єдність та розмаїття всесвітньої історії. Лінійна та нелінійна модель історичного часу.
- Тема 3.3. Філософське осмислення науки і техніки. Технологічний прогрес та розвиток людства.
- Тема 3.4. Філософія глобальних проблем. Практична філософія.
- Тема 3.5. Горизонти гуманістичного розвитку людської цивілізації.

Блок 4

Розділ 1. Історичні типи філософії

- Тема 1.1. Західна та східна моделі (парадигми) філософії.
- Тема 1.2. Характерні риси античної філософії та її місце в історії західної філософії. Антична класика.

- Тема 1.3. Від теоцентризму середніх віків до антропоцентризму Відродження. Два центри: бог і людина.
- Тема 1.4. Нове розуміння людини і природи в Західноєвропейській філософії епохи Відродження та Реформації.
- Тема 1.5. Філософія Нового часу. Філософський монізм і дуалізм як принципи побудови системи знань (на прикладі дуалізму Р. Декарта і монізму Б. Спінози у вченні про субстанцію).
- Тема 1.6. Розвиток науки в Новий час і проблема методу наукового пізнання. Емпіризм та раціоналізм.
- Тема 1.7. Доба Просвітництва: основні ідеї, представники.
- Тема 1.8. Німецька класична філософія XIX ст. (від Канта до Гегеля і Маркса).
- Тема 1.9. Діалектична філософія як розмежування класичної та некласичної філософії.
- Тема 1.10. Загальна характеристика некласичної філософії XIX –XX століття. Соціальні передумови та теоретичні витоки.
- Тема 1.11. Філософські течії кінця XIX – початку XX ст.: філософія життя, феноменологія, екзистенціалізм та герменевтика.

1.3. Порядок проведення фахового іспиту

Іспит проводиться у вигляді письмової роботи. Кожен білет містить чотири теоретичні запитання. Для випробування передбачено 30 екзаменаційних білетів, сформованих з наведеного вище переліку тем.

Термін виконання фахового іспиту становить 3 академічні години (135 хвилин) без перерви. Після написання роботи атестаційна комісія перевіряє її та виставляє оцінку згідно з критеріями оцінювання.

Методика проведення фахового іспиту наступна. Члени атестаційної комісії інформують вступників про порядок проведення та оформлення робіт з фахового іспиту видають вступникам екзаменаційні білети з відповідними варіантами та заздалегідь роздруковані підписані листи для написання робіт. Надалі в ці листи вступники записують письмові відповіді на питання екзаменаційного білету і наприкінці зазначають дату та ставлять особистий підпис.

На організаційну частину фахового іспиту (пояснення по проведенню, оформленню і критеріям оцінювання іспиту, видачі білетів і листів для написання роботи) відводиться 10 хвилин від усього часу фахового іспиту, на відповіді на кожне з чотирьох питань екзаменаційного білету вступнику надається по 30 хвилин і на заключну частину (збір білетів і письмових робіт у вступників членами конкурсної комісії) – 5 хвилин.

Після закінчення етапу написання фахового іспиту, проводиться перевірка відповідей та їх оцінювання всіма членами комісії. Члени атестаційної комісії приймають спільне рішення щодо виставлення оцінки на відповідь до кожного з питань екзаменаційного білету. Ці оцінки виставляються на аркуші з відповідями студента.

Підведення підсумку фахового іспиту здійснюється шляхом занесення балів в екзаменаційну відомість. Ознайомлення студента з результатами іспиту проводиться згідно з правилами прийому в університет.

1.4. Допоміжні матеріали для складання фахового іспиту

Під час складання фахового іспиту заборонено використання допоміжної літератури та інших допоміжних матеріалів та засобів.

1.5. Критерії оцінювання фахового іспиту

На іспиті студенти виконують письмову контрольну роботу. Кожний екзаменаційний білет містить чотири теоретичні питання. Усі чотири завдання рівнозначні.

Система оцінювання теоретичних завдань:

В залежності від повноти і правильності відповіді на питання вступник отримує:

23...25	балів за	91...100 %	правильної відповіді
20...22	балів за	81...90 %	правильної відповіді
17...19	балів за	71...80 %	правильної відповіді
14...16	балів за	61...70 %	правильної відповіді
11...13	балів за	51...60 %	правильної відповіді
9...10	балів за	41...50 %	правильної відповіді
7...8	балів за	31...40 %	правильної відповіді
5...6	балів за	21...30 %	правильної відповіді
3...4	балів за	11...20 %	правильної відповіді
1...2	балів за	5...10 %	правильної відповіді
0	балів за	0...5 %	правильної відповіді

Правильною відповіддю в даному контексті вважається повне і адекватне висвітлення питання згідно з Програмою фахового іспиту.

У відповідях на теоретичні завдання екзаменаційного білета оцінюють:

- повноту розкриття питання;
- уміння чітко формулювати визначення понять/термінів та пояснювати їх;
- здатність аргументувати відповідь;
- аналітичні міркування, порівняння, формулювання висновків;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Загальна оцінка за фаховий іспит обчислюється як арифметична сума балів за всі чотири відповіді на запитання екзаменаційного білету. Таким чином, за результатами фахового іспиту вступник може набрати від 0 до 100 балів.

З метою обчислення конкурсного балу вступника результат фахового іспиту перераховується з шкали від 0 до 100 балів до шкали, визначеної Порядком прийому на навчання для здобуття вищої освіти (100...200 балів) згідно з Таблицею відповідності:

Таблиця відповідності оцінок PCO (60...100 балів)
оцінкам 200-бальної шкали (100...200 балів)

шкала PCO	шкала 100...200	шкала PCO	шкала 100...200	шкала PCO	шкала 100...200	шкала PCO	шкала 100...200
60	100	70	140	80	160	90	180
61	105	71	142	81	162	91	182
62	110	72	144	82	164	92	184
63	115	73	146	83	166	93	186
64	120	74	148	84	168	94	188
65	125	75	150	85	170	95	190
66	128	76	152	86	172	96	192
67	131	77	154	87	174	97	194
68	134	78	156	88	176	98	196
69	137	79	158	89	178	99	198
						100	200

Вступники, результати фахового іспиту яких за шкалою PCO складають від 0 до 59 балів, отримують оцінку "незадовільно" і не допускаються до участі в наступних вступних випробуваннях (за наявності) і в конкурсному відборі. Перескладання фахового іспиту не допускається.

1.6. Приклад типового завдання фахового іспиту

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Спеціальність В9 Історія та археологія та В10 Філософія
Освітня програма Європейські студії

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

фахового іспиту

для вступу на освітньо-наукову програму підготовки магістра

- Охарактеризуйте внутрішню та зовнішню політику Українська Народна Республіка за часів Центральної Ради.
- Розкажіть про німецьку проблему в часи Холодної війни.
- Охарактеризуйте філософію як теоретичну основу світогляду, коло її проблем і роль у суспільстві.
- Розкрийте характерні риси античної філософії та її місце в історії західної філософії.

Затверджено на засіданні кафедри історії,
протокол № ____ від ____ березня 2025 р.

Завідувач кафедри історії

Світлана КОСТИЛЄВА

Затверджено на засіданні кафедри філософії,
протокол № ____ від ____ березня 2025 р.

Завідувач кафедри філософії

Роман БОГАЧЕВ

2. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Особи, які без поважних причин не з'явилися на вступні іспити у визначений розкладом час, особи, знання яких було оцінено балами нижче встановленого цим Положенням рівня, до участі в наступних вступних іспитах і в конкурсному відборі не допускаються.

2. В разі неможливості проведення іспиту в очному режимі, випробування можуть проводитися в дистанційній формі з використанням технологій дистанційного навчання «Google» та сервісів відеотелефонного зв'язку «Google Meet» або «Zoom» із обов'язковою відеофіксацією процесу проведення іспиту.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Список літератури до Блоку 1 та Блоку 2 з «Історії України та Європи»

1. Грушевський М. Ілюстрована історія України. – Київ: Либідь, 2020.
2. Ясь О. В. Історія України: навчальний посібник. – Київ: Наукова думка, 2019.
3. Субтельний О. Україна: Історія. – Київ: Либідь, 2021.
4. Власов В. С. Історія України: від найдавніших часів до сьогодення. – Київ: Генеза, 2020.
5. Сергійчук В. Українська державність: історія та традиції. – Київ: Абрис, 2018.
6. Смолій В. А. (ред.) Україна крізь віки (у 15 т.). – Київ: Альтернатива, 1998–2013.
7. Плахонін А. Г. Історія Європи в середні віки. – Харків: Фоліо, 2020.
8. Крижановська О. І. Нова і новітня історія Європи: навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2019.
9. Мицик Ю. А., Смолій В. А. Історія українського козацтва. – Київ: Києво-Могилянська академія, 2021.
10. Кухличевський С. В. Україна між двома війнами (1921–1939). – Київ: Основи, 2016.

Список літератури до Блоку 3 та Блоку 4 з «Філософії»

1. Табачковський В. Г. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Київ: Либідь, 2019.
2. Горлач М. І. Історія філософії: західноєвропейська та вітчизняна традиція. – Київ: Знання, 2020.
3. Мироненко О. В. Основи філософії: навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2021.
4. Шинкарук В. І. (ред.) Історія філософії. – Київ: Наукова думка, 2006.
5. Юрій М. Ф. Філософія: підручник для гуманітарних спеціальностей. – Київ: Академія, 2018.
6. Розенфельд С. Ю. Філософія для магістрів: філософська антропологія, соціальна філософія, філософія культури. – Львів: Світ, 2020.
7. Мамалига Н. М. Філософія: лінії розвитку та контексти осмислення. – Київ: Дух і літера, 2022.

8. Ільїн В. В., Мацюк А. О. Історія філософії: у схемах і таблицях. – Київ: АртЕк, 2019.
9. Нестеренко В. Ф. Філософія: навчально-методичний комплекс. – Харків: ХНУ, 2017.
10. Сисоєва С. О., Кобзар Б. В. Філософія освіти: історія, теорія, практика. – Київ: Педагогічна думка, 2020.

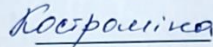
ПЕРЕЛІК РОЗРОБНИКІВ:

к.і.н., доц. каф. історії

Віталій БУЗАНЬ

к.ф.н., доц. каф. філософії

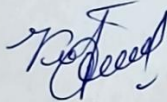
Ганна КОСТРОМІНА

Програму рекомендовано:

кафедрою історії ФСП

Протокол № 10 від 25 березня 2025 р.

Завідувач кафедри історії

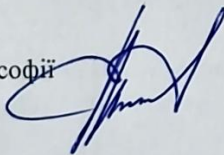

Світлана КОСТИЛЄВА

кафедрою філософії ФСП

Протокол № 13 від 27 березня 2025 р.

Завідувач кафедри філософії

Роман БОГАЧЕВ